SONUS TUBARUM FERALIS.

Ex obitu luctuoso

ILLUSTRISSIMI olim & EXCELLENTISSIMI

DOMINI

D. ADAMI

de Zakliczyn

JORDAN,

CASTELLANI VOYNICENSIS,

GENERALIS LOCUM TENENTIS

EXERCITUUM REGNI,

Equitis Aquilæ Albæ,

Patriam, Senatum, Scholam Regni,

necnon mœstorum Clientûm corda,

gravi dolore

PERSTRINGENS.

Dum Ei

Justa Parentalia

Cracoviæ in Ecclesia S. CASIMIRI Ordinis Minorum PP. Reformatorum persolverentur,

Ad vocalem immortalis gloriæ famam, & perennem

MAGNI SENATORIS memoriam,

Nomine obligatæ Illustrissimæ Domui Universitatis Cracoviensis,

per

M. FRANCISCUM ANTONIUM CWIERZOWICZ,

A.L. & Philosophiæ DOCTOREM, Utriusq; Juris PROFESSOREM, Contubernii Jurisperitorum SENIOREM, Publicum Authoritate Sacra Apostolica NOTARIUM,

Dolenti Spiritu Oratorio

In publicum

EXCITATUS.

Annô quô

MoeroR aDest ConCessa sonat LeXIrrIta fatI.

Die 14. Mensis Novembris.

CRACOVIÆ TYPIS UNIVERSITATIS,

In Arma Pervetusta ILLUSTRISSIMÆ DOMUS JORDANORUM.

I.

Tota SENATOREM deplorat Patria Magnum,
Utq; Status Regni tres; Tuba trina quoq;

II.

Tres Charites non jam fingat memorando vetustas,
Implet JORDANEAS entheus iste Tubas.

III.

Triste sonant funus, lætum sub nomine lethi
Hoc capiunt: surgit fama perennis eis. (*)

(*) *Canet enim tuba & mortui resurgent incorrupti.* 1mâ ad Corinth. Cap. 15. ℣. 52.

Do

JASNIE WIELMOZNEY IEY Mości PANI P. MARYANNY z XIAZAT LUBOMIRSKICH JORDANOWY, KASZTELANOWY WOYNICKIEY, &c.

W życiu Ukocháney, po śmierci Záłosney Máłżonki, Páni y Dobrodzieyki.

A ukoienie cieżkiego żalu y smutku ktoryt nie ták dáwno śmierć nielutościwa zádáła, zábráwszy pod okropny grobowiec IASNIE WIELMOZNEGO *niegdyś* KASZTELANA Woynickiego, *wielkiey pamięci* Zacnego, *rownie y kochánego* Małżonká Twego, *nie mogłem skutecznieyszych zkad inad szukáć szrodkow, iák ztad: zkad wspomniona dopiero słusznego żalu przyczyná poszlá* IASNIE WIELMOZNA MCia DOBRODZIEYKO. *Przeciwnet wszákże rzeczy przeciwnemi (iáko codzienne doświádczenie y madrych uczy zdánie) pozbywáne; á nie iáko leczone bywáia szrodkámi. Utráciłáś* Zacnego *Wielkiey pámięci* Mężá; *niby kosztowna checi Twoich y Páńskich skroni; choćci* Domowa Swiętego Páństwá Rzymskiego Xiażat *czyli dziedziczna swoia wspániále ozdobionych* MITRA; *utraciłáś* Koronę, *nieznośna záiste głęboko Sercu Twemu zádána ráná; ále sámá* IASNIE WIELMOZNEGO *niegdyś*

KASZTELANA *nieśmiertelna; bo wieczno trwáć máiaca czynow nieśmiertelnych, Cnot y zásług* Iego *pámięć, nie pośledniá pociechy czastkę przynośić Ci może, że żyie po śmierci: owemi znákomitemi cnotámi Páńskiemi prawdziwie tálentámi* (*) *ktore* IASNIE WIELMOZNA MCia DOBRODZIEYKO *po dziś dzień ślicznie ná sobie wyráżasz, będac iáko y byłáś we wszystkim kochánemu* Małżonkowi *swemu podobna; rostropna, skromna, łáskáwa hoyna, cicha y dobroczynna, przy powinney Godności swoiey powadze chwalebne pokory przykłády káżdemu z siebie dáiaca; Wszákże iużby to ostátnie było nászey śmiertelności nieszczeście, gdyby śmierć iáko ciáłá ták y slawę zmárłych, w trunách zámknawszy w grobách, ná wieczne zápomnienie pod twárdemi chowáć mogłá grobowcámi. Nie dał iey tego wszech rzeczy* Sprawcá BOG Wszechmogacy, *ktory żeby do wysokich Cnot, prawdziwey prawdziwych Rodzicielek slawy nas záchecił, nieśmiertelnościa ie ocukrował, áby známienitey cnoty ludzie tym sobie gorzka śmierć słodzili, że w pámięci ludzkiey żyć będa. czym: nie tylko umieráia cym ludziom, ále pozostáłym wygodził przyiaciołom, żeby pozostáła przynaymniey zmárłych cieszyli sie pámiatka, kiedy im miłe oczu śmierć pociechy wydárłá. Y do Ciebie náleża, y Twoię wraz opowiádáia pobożność, świádczone szczodrze* Ołtarzom Páńskim, Domom Boskim, *y rożnym niezliczonym práwie; iuż to w dziedzicznych Dobrách, iuż ták wielu mieysc Swiętych, potrzebom łáski, y dobrodzieystwá, ktore wraz z pobożnym czyniłáś* Tráiánem, *y tegoś wzáiemnie z nim záwsze prágnełá, ábyś byłá bez wykonánego tákowego dowodu żadnego dniá nie opuściłá. Iakoż: o Twoiey pobożności ktoby wa̧tpił, wielkaby tey cnocie uczynił krzywdę, w Twoim bowiem sercu y umyśle,* Bogoboyność, Wiárá, Swiatobliwość, *ulubione sobie záłożyły mieszkánie, ktorych też: á wraz wysokiey y z wszech miar doskonáłey* IASNIE WIELMOZNEGO s. p. KASZTELANA *umieietności, przez zupełny dwudziestu lat w Małżeńskim przepędzonych zwiazku przeciag, naywiekszym; á tym*

(*) Gdy bowiem obyczáie iego zważamy; pociechę z tąd poymuiemy. *S. Nyssenus w mowie ná pogrzebie S. Efremá.*

á tym naywiernieyszym byłáś świádectwem. *Masz (prawdá) Domowe; (ktore z należytym krotko tu tylko wspominam uszánowániem) Xiażece* PRZESWIĘTNEGO IMIENIA TWEGO *Ozdoby, masz szeroko skolligowáne w* IASNIE OSWIECONEY XIĘZNEY IEY MOści CHORAZYNY, IASNIE WIELMOZNYM MARSZAŁKU; Koronnych, *w Senacie, w Krzesłách ták wysoce y udzielnie znákomite Domy y Familie, ále dosyć był (przyznasz to sámá* IASNIE WIELMOZNA PANI) *do zupełney sercá Twego swobody zeszły z życia tego* KASZTELAN, *dosyć były do sławy zaszczytu Twego* herbowne *Iego TRABY, lecz: gdy te są nieodmienne woli Boskiey wyroki że iuż dług śmiertelności wypłácił, nie záwilkłá pod grobowym kámieniem; áni ucichłá bynaymniey pobożnych, mądrych y zacnych czynow Iego sławá, owszem tę dáleko głośnieyszą bo z potomnemi wieki ustáć nie máiącą zostáwił, tak ważącznym y miłym dzieł swoich odgłosem nie przestał y nie przestánie, słodkiey Oyczyznie wzbudzáć pámięci, á luby y strapionemu sercu Twemu czynić rozrywki. Y tá szczupła moiá żałobnego piorá usługa, zmárłego* KASZTELANA *Godność y Zacność pozne czásy, miłym (choć nie z uczynionego przezemnie Krasomowskiey náuki ksztaltu, ále sámey Imienia, Cnot y doskonáłości Iego ozdoby) niby słońce cieniem pokázywáć będą wspominkiem. Ia Mátki náuk; á teyże Mátki moiey* Akademii Krákowskiey *imieniem, ten niewygásłey wdzięczności zá świádczoną Práwom swoim dzielną obronę, y przychylne záwsze osoblinszego względu chęci, ostátniey usługi upominek, czyli te wysokich Cnot kochánego niegdyś Małżonká* KASZTELANA *pámiątkę gdy do Rak* IASNIE WIELMOZNEY PANI DOBRODZIEYKI *z powinnym zánoszę ukłonem, uprzeyme łączę życzeniá y przy* Ołtarzach Boskich *życzyć nie przestáne: Niecháy Wielkiey pámięci* SENATOR ADAM *w wiekuistey* Krolá wiekow Nieśmiertelnego *Przybytku Chwały náywyższego owego szczęścia (iakiego tu życie to troskliwe doczesne nikomu z ludzi ná tym padole płáczu záżywáć nie pozwala) y błogosłáwieństwá cieszy się* Ráiem, *pozostáłey zálosney Iego Małżonce* IASNIE WIELMOZNEY

 MOZNEY

MOZNEY PANI herbowny *SRZENIAWA niechay z łáskáwych Niebios rosy w wszelákie opływá pociechy, á ktory teraz okropna gorzkich żalow y łez wylanych stáł sie powodzia, czerstwego á długoletniego życia spławem co moment iawieszke á wieksze przy obfitości rosy y wod Niebieskich* IASNIE WIELMOZNEY PANI *niech przynosi pomyślności, zkadby ná brzegách lego,* XIAZĘCEMU IMIENIOWI *bogátsza, iak niegdyś* Augusta Cesarza *fortuná, drogie kochániey Oyczyznie kleynoty, y złote przy herbownym Twoim Mą*cierzystym z BIELINSKICH *JUNOSZY rościło sie runo. Zgoła wszego dobrá od Páná BOGA życzyc nie przestáne iáko:*

Jáśnie Wielmożney WCi Páni Dobrodzieyki,

naynizszy sługá

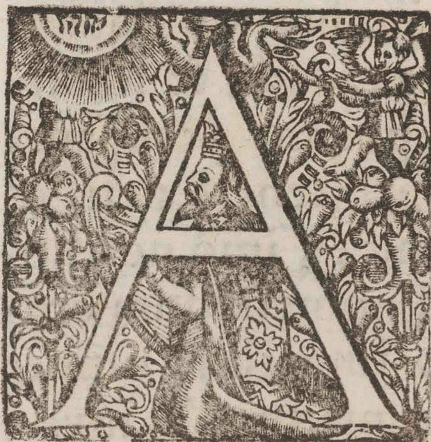
X. M. F. A. CWIERZOWICZ,

Autor Operis.

PANE-

PANEGYRICUS.

N fata malè audiunt an nos mortales! Orbis judicium eſto. Undiq; enim triſtis Parcarum fragor inſonat, undique humanis inimica rebus atrocia nos circumſtant fata, ſicqué inter ipſa duntaxat morticinia & pallentium cadaverum ſtrages poſiti, unam naſcendi conditionem ſortiti, moriendi mille figuras, ſemper in animo, ſemper ſub oculis verſantes habemus. Paludati Regnorum Soles fatalem ſubire coguntur occaſum, ſingula mortem proſpiciunt, & quidquid ætatis retrò eſt; fatum tenet. Nemo in terris æternus, nullus inter mortales immortalis, eccquis inter homines? qui more humano non humetur. Et ætatis meridies ſuum heſperum, & longiſſimus quamvis annorum ſtylus ſuam periodum habet. Vixere (*a*) fortes ante Agamemnona multi: An-

(*a*) Horat: lib: 4. ode 9na.

nibales, Decii, Scipiadæ Hectores & Camilli; omnes tamen communî fato morti in spolium cessere. Primum ineuntis vitæ limen mortis initium est, ipsaq; vita quid verius? præterquam jugis ad mortem cursus. Seu longioris seu brevioris vitæ in processu; ad terminum imus, vel quod Sapientibus æquè visum est: (b) in horas morimur. Districto armata chalybe Libitina quos crastinus offert exortus, cum vitali luce aufert soles, nec Cræso fortunati, nec Saturno aurei, nec Polycrati candidi, nec Cæsari triumphales, contra cymerias mortis umbras quidquam profuere dies, quin & Statores cadant, & Maximi minorentur, Pompeii deponant pompam, squallidæ mortis tenebras inhabitent Lucii, & nisi morerentur: ne dicam Semidei; imò non homines essent. Ita Parcæ supra nomen suum crudeles nemini parcunt, cœco impetu in omnes ruunt, sine delectu maturos imaturosq; invadunt. Vocantur infantes primis ad feretra à cunis, lectissimum juvenum florem succidit inopinatò acutâ dira Lachesis falce, maturiores adolescentûm celeri ictû demetit culmos, firmiora viriles deductorum ad annos enervat robora, vires solidas frangit & penitus tollit. Nec canam hominis ætatem Alpinasqué in venerandis capitibus mors reveretur nives, nec decrepitæ Pylii Nestoris aut longævi Platonis parcit illa senectæ. Nomen omne quodcunq; in libro viventium vitalis inscripsit Lucina mors momentò delet, & Lethea oblivione obliterat. Virorum

(b) Seneca de vitæ brevitate.

rorum Phoenices ſepulchralibus cineribus inſepelit, Magnorum Nominum Gemmas non uno Regno æſtimalibiles haurit cum Antonio, neq; tamen pretioſam ſingula debacchantem ſitim extinguit. Centoculo oculatiores Argô; lynces pupillas, æternæ noctis caligine involvit, Præcelſarum Domorum adamantinas baſes, ſolidiſſima fulcra grandiaq; Columina unico impetu proſternendo evertit, evertendo proſternit, ſepulchrali allidit marmori, graves lachrymantium ſingultus & triſtes gemitus excitando. Clava mortis graviſſima frangit infractos Orbîs Atlantes, illos qui rebus quâ ſacris quâ profanis juxta quas ordinatè gererentur præſcripſere regulas, de medio viventium proſcribit, fortiſſimos imbelles reddit, Hercules monſtrorum Victores longè potentior ipſa vincit, gentium, Regnorum, imò terrarum omnium Domitores domat, palmare ſingulis præripit trophæum. Idcirco eſt; qùod: horrorem incutit, quis non paveat? ſicubi mortis inſonet claſſicum, ferales ſicubi litui in tonitru fatorum ſonitum edant luctuoſum. Proh dolor! obmuteſcunt vocaliſſimi, fatiſcunt invictiſſimi, ceſpitant velociſſimi, & quot quot mortales hunc nobiſcum natum triſtem fatorum rumorem audiunt, perpetuò ora ligant ſilentio. Victores Orbîs Macedones, carnea terræ propugnacula, Enceladi, Geryones, Achilles bellicoſi, o quot horriſono perculſi fragore dant vinctas uni Libitinæ manus! evaneſcunt in corpore, minuuntur in animo, & citra paradoxum inermes cedunt in ſpolia fatis. Feralia hæc mortis

 caſtra

castra sunt, semper aciem bellorum proponũnt, & luctam luctu terminant. Vita hominum [sacra attestante (*c*) pagina; militia super terram] pro victricibus palmis, triumphalibus laureis, aut lugubres cupressos, aut funereas recipit taxos. Dormiant Endymiones, non excutiant lethargum inertes Sardanapali (si Poëtis detur fides) olim ad cytharam Amphionis Thebarum surrexisse mœnia, ad vocaliorem tubæ mortis clangorem ocyùs resurgent de somno excitati. O vocem illam sonoram! qùam efficax est, o deplorandam fusis ubertim lachrymîs Libitinæ falcem! utinam illa spinis potiùs & tribulis hebetetur acutîs, priùsquam in segetem viventium nominis ac honoris incidat messilegium. Quæ [amabo] adversùs impetum mortis ballista? quem contra nec potens Ajacis clypeus, nec Herculis robur, nec armatæ Gradivi quidquam proficiunt cohortes. Ab hoc sonitu fatorum auribus Regum horror incubat, Coronis pavor insidet, evectis ad quemcunq; eminentiæ tholum capitibus animi trepidatio præit. Vix ubi classica intonuere mortis illico giganteæ cecidere moles, ahenei corruere muri, stricta amicitæ rupta foedera, adaperta gaudiorum theatra publicam abscondêre faciem, feralem induere catastrophen, festivi ignes in fumidas diræ Atropos tædas abiere, atq; (*d*) finibûs omnes haud mora prosiluere suis. Sic misera est sors mortalium, ita vis fatorum inaudita, qùam multùm potest in mortalia, Lucios umbrîs contegit sepulchralibus ne luceant,

(*c*) Job 7mô. ý. 1. (*d*) Virgil. l. 5. Æneid. ý. 140.

ant, inumbrat funesta fulgine Fulgentios ne fulgeant, divite auro spoliat Aurelios ne per auras volitent & aures Virorum, alios toto vocales Orbe supprimit, adeò: ut nusquam deinceps fama nominis eorum resonet memoranda. Cur ita? [e] corvis, cervis, anguibus, anseribus, vitam natura dedit longissimam, eccur homini, qui parte potiore sui quædam Divinitatis portio est; non immortalem?

Hæc dum luctisonâ profert svada voce, jam sibi audire videtur per omnes Orbis Lechici angulos tristes ingeminari querelas, per diversa florentissimi istiusmet Regni climata crebros circumsonare gemitus, omnes illachrymari, singulos gravibûs laborare singultibus, tyrannumq; dolorem in tristè lamentantium viscera crudelissimè sævire. Tota verò hæc publici doloris materia & luctûs occasio compendiata venit dolentissimo ex obitu olim *ILLUSTRISSIMI & EXCELLENTISSIMI DOMINI* ADAMI *de Zakliczyn* JORDAN, CASTELLANI Voynicensis, GENERALIS Locum Tenentis Exercituum Regni, Equitis Aquilæ Albæ, inter Optimates Polonos quâ præcelsi claritudine Generis, quâ erudita probitate probaq; ac solida eruditione, nec non rerum à se gestarum gloriâ famosissimi. Sustulit illum ex oculis implacabile fatum, Cujus serenior frontis apex ornabat vera in DEUM Religione Templa Divûm, honestabat Senatum, Cujus prudenti administratore genio mirum in modum juvabatur Patria, cujus

B Divi-

(e) Christophorus Varsevicius in mortem Annæ Austriacæ Poloniæ & Seciæ Reginæ.

Divino propè ſpiritu multorum ad meliora quæq; chariſmata animabatur vita. Sæva Clotho inflixit Magno Senatori crudele vulnus, cujus nuper ſanô conſilio cruenta (quæ exitiale hoſtium Corpori Reipublicæ non ſemel attentârat inducere ferrum) curabantur vulnera. Quis hìc animo diſſimulare poſſit dolorem? quis ad mœſtum TUBARUM ſonitum non plangat? Si plaudere, lætari, cunctis volupe fuit ſvavi Virtutum concentu ſuperſtitis olim CASTELLANI, jucunda morum harmoniâ, blanda vultûs majeſtuoſi ſerenitate, ſumma eaq; ex arduo & inacceſſo ſcientiarum colle petita, edecumataqué prudentiâ ſeſe recreando, ita lugere, triſtari, triſte inter ſepulchrales Nænias cum TUBIS canere carmen nulli non conſonum, quando quidem in hoc funeſto & lugubri ſpectaculo omnis lætior concentus; idem eſt: ac fabula ſurdo, ſeu importuna narratio. Cujus ſenſum graviſſimus non affliget mœror? quin uberes effundat lachrymas, talem tantamvé Patriæ deflendo jacturam & irreparabile damnum. Juſtus hoc ab univerſis Ordinibus Regni exigit dolor, tenerrimus in ſuum Mecænatem omnium Academicorum, quos dira mors & inexorabile fatum uſq; ad intima & cordium fibras lancinat, ſollicitat & urget amor, hoc pullata in tragico Actu præſenti fieri depoſcit ſcena, quam lugubris penna ſub teſſera tali: SONUS TUBARUM FERALIS; Orbi Polono deſcribendo loquetur. Prodibunt nimirum exteriùs minùs culta quamvis dicendi facultate, ex immatura morte Magni

Sena-

Senatoris CASTELLANI orta, publici mœroris indicia, quò minùs dolentium animi tabeſcant, interiori dolore; ùt fluctibûs agitati.

NOn eſt paradoxum: ùt ſoles dum occidunt umbras invehunt, ùt fulmina dum cadunt feriunt, ſic ferales illi Regnis & Provinciis ſolent eſſe dies, quibûs Magnorum præſertim Virorum fata increbeſcunt, quibûs aliàs Statores Regnorum & Proceres ultimam in puncto mortis ſubeunt neceſſitatem. Tantîs ſiquidem ærumnæ populi accreſcunt incrementîs, tantis publicus mœror in pectora dolentium aſcendit gradibûs, quantîs in publica Orbîs eminuerunt facie, quorum obitus venit deplorandus. Funeſto Magnorum Virorum è vivis deceſſu dolentium lachrymæ oculorum non jam guttatim ſtillant, non per modica evocantur ſtillicidia, ſed tanquam ingens prærupto aggere amnis abundè fuſis protruduntur torrentibûs. Privati privatorum obitus hominum, ſolam communis neceſſitudinis recordationem incutiunt, ac ſi dicerent: quod illis hodie; cras ſibi. Si quiſpiam ex illis ſuboritur dolor privatus eſt, ultra nonnullorum ſenſum non procedit, integer in aliquorum conſidet præcordiis, in aliis facillimè conſumitur, nec in reliquos ſe extendit, plus ultra neminem exagitat. At verò: lugubria eorum funera qui non ſibi ſed publico vixere bono; omnes afficiunt, ſingulos ſine exceptione exacerbant, non privatè incedunt, nequaquam ſolitaria eveniunt. Omnes tumulari in uno pro tunc accidit, cùm qui omnium commodis vixit fatalem de-

 porta-

portatur ad tumulum. Multiplicantur plures in immenſum ex uno ictu dolores, in uno nomine damna, in unius fato mortes, in obitu orbitates, ſi ille in puncto decedat, quem omnes vivere optabant immortalem, quo acerrimo Legum libertatumq; ſuarum Vindice & Aſſertore, diu & feliciter res magni momenti ſtetiſſe; in comperto eſt. Non multorum [facilè credo) incurrit in oculos & palpebras deterret ruina, ſi minores ſuîs motæ ſuſtentaculis collabantur columnæ. Famoſus ille Solis Coloſſus pro quo ſœcula labarârunt ut Orbi ſtupor & admiratio foret prægrandis, culmine dum rueret ab alto non modò integram dixerim contremuiſſe Rhodum, etiam Aſia intremuit. Furentibûs Eurîs & debacchante minutiora virgulta Aquilone levem ſui jacturam Libanus fronditera ridet, unica arboribus aliis ſupereminenti cum Cedro totam ſui gloriam, totum indolet concidiſſe decorem. Apprime huic materiæ ſubſcribit vulgatum illud tritumq; apud omnes dictum: Parvæ curæ loquntur, ingentes ſtupent. Contra malignitatem fatorum ſi intrà privata diſpendia ſubſtiterit, facilè dant nobis ingenium lachrymæ, eſtq; etiam quædam ex flendo nata cum lenimine voluptas, minuimus dolorem quem cum lachrymis egerimus, eluimus acerbitatem cordium dum lugemus. Non item publico damno & diſpendio, cui nec lachrymæ ſingulorum ſufficiunt, nec ſingultus. Ita profectò: funera privatorum paucorum abſovuntur luctu, Magnorum Virorum feretra doloris publici va-

ſtiſſima

ſtiſſima ſunt theatra. Ingentes animæ non ſua tantùm ruinâ cadunt, fata vulgi communia naturæ debito & communi neceſſitudini imputamus, ubi verò excordes Parcæ ſine delectu, ſine mente æqué in palatia ac mapalia deſæviunt, ſceptra ligonibus, paludamenta centonibus æquant, Ægonesq; cum Cæſare miſcent, lachrymas quærimus in lachrymis, nec inter eſfuſiſſimos cordium luctus ſufficientem publicæ jacturæ invenimus dolorem. Hinc eſt: qùod pallentibûs purpuris Orbîs faciem pallor invadit, Procerum inferiæ Regnorum ſolatia feriunt, Magnorum Virorum cineres Reipublicæ vultum & ſplendorem funeſtant, nec diſpari modô hominum gemmæ intereunt, qùam gemmæ maris naſcuntur, ſcilicet inter ipſos cordium fragores & dolentium animorum tonitrua. Clades Gentium quanta! ſi malignantium fatorum livore nobiliſſima earum abripiantur ornamenta, ſoliđiſſimæ evertantur baſes, fortiaq; columina proſternantur. Florentium Regnorum pernicies quanta! ſi ocelli, ſi corcula eorum feroci optimos deſævientis in Proceres Lubitinæ eruantur manu. Politicis Rerumpublicarum in corporibus quàm affectio gravis! quàm lethalis convulſio! ſi nobiliſſimus Magnorum Virorum quô ſe vixiſſe gloriabantur; contabeſcat ſanguis. Penſamus amiſſæ ex pretio rei evenientia damna, ex ceſſantium magnitudine commodorum majora vel minora diſpendia æſtimamus. Pro menſura diſpendii acerbus animorum intenditur vel remittitur dolor, damna quantò graviora ſentimus,

mus,

mus, quantò majora recognoſcimus diſpendia, tantò crudeliori corda mœrentium arietantur dolore.

Orbîs Poloni modernus mœror quem recentia *ILLUSTRISSIMI CASTELLANI* pepererunt fata qualis & quantus ſit; facilè quisq; colligere poteſt. Summus eſt, quia imminutum ævô Illum; quem omnes immortalem vivere optabant, ùt ſigitta ſcopum, pro objecto *SENATOREM* habet. Publicus eſt, quia de Eo *CASTELLANO* qui totus publico vixit bono, & cui ſimilis faciliùs optari poteſt, qûam haberi. Atrocî Phalaridis aculeo crudelior eſt, quia de Viro Patriæ Cive Optimo, ab ipſis Charitibus formato, quem nulli nôſſe, nulli vidiſſe licuit, niſi comem, aflabilem, & blanda quadam majeſtate ſtupendum. Tantus vaſtiſſima ſua in amplitudine eſt, ut ſe uno Ordines Regni repleverit, Lithavum & utrumq; Polonum Orbem deoccupaverit totum. Vaſto ſimilis mari imò pene immenſus eſt, ultra geminum Patrii Vandali erupit littus, excelſas & in ſublime nitentes Danubii & Rheni tranſiliit ripas, imò ſi eò refluunt ad Patrem aquarum Oceanum flumina [*f*] unde fluxum ſua ab origine derivatum cœperunt, Auſonium querulo murmure conturbavit Tyberim, ex quo (*g*) *ILLUSTRISSIMI* Sanguinis JORDANORUM Erythrum in latè fuſos Poloniæ campos profluxit, Regum delicium, ſumma Gentis gloria, ingens olim ſœcu-

(*f*) Ad locum unde exeunt flumina, revertuntur ut iterum fluant. Eccle: cap. 1. ℣. 7. (*g*) Primæva origo Illuſtriſſimæ Familiæ in Italia nata.

ſœculorum munus, magnîs principiis, Principibus è Latio Virîs emanavit. Ingenti gurgite effudit ſe in Patriam, liberrimo in Regno omnium animos Procerum, Familiam, colligatas nexû ſanguinis alti Domos, rigidô oneravit vinculo, Polonorum neminem Civium maxima ſui parte non mancipavit. Tot magnis Virorum auctum decoribûs inclytiſſimum Equitum Aquilæ Albæ Ordinem, imò & Palatinatum Cracovienſem repentino invaſit aſſultû, ad primum fatorum ibi ſui Geſtatoris; hìc Moderatoris nuntium, non jam candidam ſtemmaticam Aquilam; ſed pullatum in cordibus omnium intimavit deferri dolorem. Supra bicolles Parnaſſi Jagellonici montes momentô maximus aſcendit, totâ quantacunq; eſt in ſe Muſarum Domo totus receptus, totus in Academicorum (quorum Jura & prærogativas Pientiſſimus olim *SENATOR* quâ domi, quâ foris, quâ privatim, quâ publicè acerrimè tutabatur ſemper) æternaturus animis. Eò demum palmari proceſſit paſſu, eó præcocibûs bajulæ ſimulq; iniqua fata querulantis famæ provolavit pennìs, quòcunq; purpureus Polonum Statorem provexit honos, quòcunq; *ILLUSTRISSIMI* Nominis pertigit gloria & æſtimatio illa permagna.

Publico huic diſpendio & tam ingenti; ingens nonniſi illeq; publicus mœror correſpondere poteſt. Quanto Patriæ bono, quanto Senatûs imò totius Poloniæ ornamento, quanto omnium commodo & præſidio ſuperſtes vixerat *CASTELLANUS*, tanta gravi dejectis mœ-

 rore

rore in animis reliquit ſui deſideria. Afflicta caſibûs, variîs fluctuans in periculis, pertimeſcens majora Patria; conſiliorum animam quibûs vivebat; intrà propria viſcera quærit ADAMUM & deeſſe querulatur, non levem hinc ſui jacturam agnoſcit. Sella in Senatu Curulis Conſum Optimum quo *SENATORE* ornabatur ad gloriam, votîs omnibus; & ipſis etiam è faucibus fati ereptum, repetere contendit. Florentiſſimus Ordo Equeſtris, Palatinatus Cracovienſis, tota eaq; ampliſſima Minoris Poloniæ Provincia, peroptimum & Zelantiſſimum Legum libertatumq; ſuarum Vindicem & Aſſertorem, Muſæ Jagellonicæ, Regius Apollo, totaq; Academica Pallas rerum grande Columen ſuarum & dulce præſidium, faventiſſimum Propugnatorem, quô optimis ſuppari gaudebat ac gloriabatur, ab invidis ſibi ereptum ingemiſcit fatis. Polonus demum imò vix non integer Europeus Orbis, nunquam ſatìs deplorandam *ILLUSTRISSIMI CASTELLANI* mortem publicîs conſtare diſpendiîs liquidò agnoſcit, grandemq; jacturam parentalibûs lachrymis conteſtatur, ex luctuoſo Magni *SENATORIS* obitu SONUM TUBARUM Feralem, directam ſibi conſequentiam eſſe toto Cælo luculenter edocet.

Publici tamen doloris lenimento à triſti mortis feretro, à ſepulchrali ſarcophago, ad natales olim *ILLUSTRISSIMI CASTELLANI* cunas gravi dejectus mœrore, rorantibus offuſus lachrymîs ſpectator divertat oculus. Cunæ

illæ

illæ *ILLUSTRISSIMÆ* in quibus ad omnes honorum ſplendores magnificentior ad magna natam *CASTELLANI* indolem formabat Lucina, fecundiſſimus non uno continuatæ ab ævo claritudinis nidus, roſeus lucis honorariæ ſinus, nativa ipſius Phœbi incunabula dicendæ. Sanguinis fons ille ex quo præſtantiſſimus Procerum Poloniæ & *SENATORUM* emerſit unio, ſolis fonti non abſimilis, non unam Principum byſſum & Purpuram lavit, non uno rubuit Senatorio in oſtro, non unam dedit Tyriam lanam. Sidereo contermina Olympo omni honoris maritata Cœlo priſca antiquitate ſua ipſa etiam erectæ à Lecho Poloniæ ſœcula (*b*) vincens præclariſſimæ Familiæ arbor, à qua gemmeus ſtirpe ſublimior ipſa, ſe uno omnem Heſperidum gloriam aureosq; exſuperans decores ſurculus venit, à prima ſui Lechicis implantatione in campis victricibûs fronduit corymbis, quâ ſacris quâ profanis floruit & florere non deſinit honoribûs. Folia ſua jam in Præſulum trabeas, jam in loricas Martis explicuit nitentes. Pretioſas frondes in Clavas Ducum triumphales, in primos Regni ſcipiones, in Pontificum Peda & Præſuleas Cruces formavit. Copioſiſſimis de ramis facundiſſimos Mercurios, vel à Palatinatibus ad Regni Comitia Nuntios, vel à Regum Majeſtatibus & Sereniſſima Republica glorioſiſſimos Apoſtolicam ad Sedem, Sacrum ad Imperium, ad remota exterorum Principum Regna Legatos,

(*b*) Regno Poloniæ (juxta Chronologos) circa Annum Dni 550. Lechus principium dedit. circa Annum Chriſti 470. Romani Conſulatûs faſces JORDANI tenuere juxta Baronium & Caſſiodorum ſcriptores.

gatos, imò Joves ipſos Patriam præpotente dexteritate ſua juvantes, Poloniæ Statores produxit. Longiſſimo temporum cum tractu marceſcere neſcia, omnî ævo pulcherrima magnorum Heroûm, Antiſtitum, *SENATORUM* & primorum germina Procerum dedit. Domus JORDANORUM *ILLUSTRISSIMA* Regnum una totum bene par conficere, non uni Regno ſumma genuit decora, ingentia edidit columina, non uni fortiſſimos Orbi enutrivit Atlantes. Ampliſſimum illa honorum & dignitatum Promptuarium, magnis ſellas Curules Senatoribûs, Purpuratis Senatum Patribûs, prudentiſſimîs Tribunalia Judicibus, primîs Aulam Miniſtris, pientiſſimîs Cathedras Præſulibûs, numeroſas Diœceſes glorioſiſſimis replevit & ornavit Antiſtitibûs. Omnis ſummorum titulorum ſplendor in ea fuit & eò uſq; eſt inquilinus. Patritia omnis honoris magnificentia, avita quævis celſitudo non adventitia. Non uno protendit cum ſole Purpurîs, trabeis ac muricibûs ornatas, plenasq; ſemper dignitatis faſcibûs manus. Immenſum Avitæ gloriæ & ſanguinis alti jubar non uni tantùm hemiſphærio ſparſit, non tantùm *ILLUSTRISSIMAS* Familias, aſt etiam perauguſta Principum ſolia Sereniſſimîs Regum Majeſtatibus & Thronis vicina; diffudit. Quemadmodùm vaſtus ſua in amplitudine Oceanus; decoribûs inexhauſta ſuis octingentis ultra in Polonia ab annis, Mitris, Infulis, & tiaris, inæſtimabiles Virorum proferebat & proferre non ceſ-

sat

sat gemmas. Latio (si memorem) in Regno, Regales sibi delatos in JORDANE Romanorum Rege electo honores; Regibus parem, Principibûs majorem, in JOANNE URSINO JORDANEA ex Prosapia S. R. E. Cardinali habuit Eminentiam. Consultò subticescit svada JORDANUM Gotthorum Antistitem, Fora & Curias calamus non fatigat, in Curia LEONIS BESSICI ad præclara munera assumptum primò COMITEM Stabuli, expòst Consulem Constantinopolitanum; JOANNEM (*i*) THEODOSII secundi Aulicum; JORDANOS dum prædicat, egressam de forti dulcedinem & ipsas Gratias loqui videtur. Domi jam peregrinari lubet, septem & ultra sœculorum historiam percurrendo breviter recensere, à Supremo Capite Vicaria Christi in terris Potestate capiendo principium. Quomodò nimirum Orbis Christiani Apex & Gratia maxima JOANNES XIII. instante apud se Sanctamq; Sedem MIECISLAO, primo Polonum Christiano Principe, inter alios Apostolici hujus meneris Viros, ad instruendam in Fide Orthodoxa infantem tunc Sarmatarum Gentem, de celeberrima URSINORUM Familia PROCHORUM JORDANUM authoritate suprema & Coelitùs inspirato consilió ad regendum Posnaniensis Cathedræ à suprafato Principe erectum Episcopatum, utpote Virum æquè Sanctitatis famâ ac Literarum gloriâ & præcelsi claritudine Nomi-

 nis

(*i*) Idem Baronius & Nicephorus lib. 11. cap. 20. item Parisius.

nis tantò conſpicuum miſerit. [k] Tredecem ſupra quatuor ſoecula per luſtra, inter atras idololatriæ tenebras quæ ſquallebat quondam Polonia, qùod è barbara impia & abjecta in orthodoxam, Sanctam & DEO placentem evaſerit, qùod deterſa erroris nube Sacroſanctæ Fidei illuſtrata lumine lætior reſpexerit, nonne præcelſo JORDANORUM Nomini potiores gratitudinis partes in accepto debet? Nonne nomen Polonorum coram Cœloqué terraq; meliùs audire cœpit, poſtquam inter nativa ſua Arma TUBÆ reſonare cœperunt Gentilitiæ, ad quarum ſonitum non una Jericho ſuos pertinaci errore nixos ſenſit (l) concidiſſe muros, dum zelantiſſimi æqué ac Pientiſſimi PASTORIS PROCHORI JORDANI doctrinâ, vigilantiâ cura & exemplô, pulſa procul è Lechicis campis exulavit barbaries, confracta idola, exterminatæ ſuperſtitiones, profligati errores, plantatus Veri Numinis cultus, dicatæ ſacræ Superis ædes erectaq; ſtetere Altaria, ſalutaria ſigna, Redemptionis humanæ inſignia, magno Eccleſiæ incremento ſunt levata. Hæc ſunt prima in Polonia antiquiſſimæ JORDANORUM Propaginis exordia, qualia in longiorem ætatis curſum provectis vix aliis paucis meruiſſe conceſſum.

Neq; verò veretur ſvada: ne ubi de venerandis JORDANORUM Manibus plus ultra verba facere præſumit, ſpiritu deficiat Oratorio. Signatorio annulô quo omnem Patriæ conſigna-

gna-

(k) Bielſki ad Annum D. 966. Okolſki Tom. 3. (l) Joſue 6. ỷ. 20.

gnabat fortunam, an non totam ſibi deſponſavit æternitatem? HENRICUS JORDANUS in Aula *BOLESLAI* Regis Supremus ſuo ſœculó CANCELLARIUS. Os Regis & Regni factus, rectè geſtorum famâ & meritîs de Patria vöcaliſſimus. Supra omnem elevatioris ſtyli conatum ipſisq; etiam fatîs altior aſſurgit quovis elogió major, Poloni prima gloria Senatûs; Lechici præſidium Martis Illuſtriſſimus JOANNES *de Zakliczyn* JORDAN, Caſtellanus Cracovienſis. Verior hic Gradivus Sarmaticus ſcribi diciq; meruit, quem antequam edecumata merita conſummatiq; in Sago & Toga labores ad principem in Regno provexerunt Curulem, Polonorum Bellatorum Heróem fortiſſimum, delicium caſtrorum & decus, invictum militiæ robor, Ducum normam, Martialis campi imò & militaris diſciplinæ legem & amuſſim ſe exhibuit, cujus pectus lorica quidem; ſed longè firmiùs inperterrita munivit virtus, dignusq; quem publicis ſuis Regiis Literîs CASIMIRUS Magnus *Optimum & ſtrenuum militem:* compellâſſet. Galeâ primò militari metuendus & haſtâ, ſub VLADISLAO IAGELLONE dein PROCANCELLARIUS Regni, per omnia tandem ſpiritualium dignitatum aſcendens ſubſellia *HALICIENSI* priùs Inſula & Paſtorali *Pedô*, mox *GNESNENSI* Archipræſulea Tiarâ & Cruce decorus; aureus ad calamum ſcribendus venit NICOLAUS; rraducto ab Armis cognomentô; TRABA dictus. Immortalium rectègeſtorum tanti Viri inſonante fama ſurgant

 è cine-

ê cineribus fati (quos etiam docta vetat Musa mori) *Parentes* eloquentiæ Cicerones, utraq; laudibus ejus allaboret svada necessum. Memorandus iste sæculîs ARCHI-*PONTIFEX*, vel solus ad JORDANEI Nominis magnificentiam sufficeret, ad splendorem Illustrissimæ satìs esset Domûs. Sub rosa silentii sunto, (prolixiùs enim recensenda forent) permulta alia præclara ejus de *Patria* & Ecclesia promerita.. Unum præ cunctis vectigalis penna loquatur opus! quomodò finibus è Patris ad CONSTANTIENSE in Germaniam invitatus Concilium, motos ab adverso schismate [quod per octo lustra Ecclesiæ statum turbârat] feliciter composuit fluctus, Sponsæ Christi pacem & unitatem restituit, Sanctitate, prudentiâ, gravitate, raraq; eruditione usq; adeò pollens, ut uno omnium labió Pontificio Triregió, aliàs Suprema in terris gerenda Potestate dignus judicaretur. Sed non tulit hoc omnibûs talentis pretiosior, modestissima NICOLAI virtus, Vicariam Christi in terris cùm non acceptâsset dignitatem, ne emeritissima illius virtus sine præmio in Patriam rediret, PRIMAS Antistitum primusq; in Polonia *Princeps*; unanimi totius Concilii sententia & votô renuntiatus, Metropolitanam Gnesnensem in Sedem pro se suisq; in omnem secuturam posteritatem Successoribus PRIMATIALEM invexit honorem. (*m*) Metire hinc Polonia! quantum est JORDANEÆ Familiæ Corpus, quod Caput Ecclesiæ

(*m*) Obiit Annô 1422. sepultus Gnesnæ in Ecclesia Metrop:

siæ gerere capax est decisum. Quantùm Gens dilecta DEO! quam congregati in Nomine Numinis Æterni Patres, Annulô Piscatoris desponsare volebant, ni se præ modestia subtraxisset, & Claves Regni Cœlestis sibi tradi noluisset. Metire Polonia! si vox populi [ùt vetus fert paræmia] vox DEI est; illam esse præcelsam JORDANORUM Domum, cum qua Superi absolutum suum in omnes Imperium in terris dividere possent, & suam cum Lembo Petri fortunam tutò concredere.

Præcurrit cæteris ad palmares gloriæ triumphos JOANNES *de Zakliczyn*, *CASTELLANUS* Becensis, &c. qui Musis digna sub SIGISMUNDO I. dexteritatis suæ reliquit vestigia. Nec degenerem simul Nominis simul Paternarum virtutum reliquit hæredem NICOLAUM *CASTELLANUM* Voynicensem, ex quo per LAURENTIUM *SPYTEK* JORDANUM *CASTELLANUM* Cracoviensem, SIENIAVIOS, BONARIOS, LIGĘZAS, ZEBRZYDOVIOS, VAPOVIOS, ZBOROWSCIOS, Duces *in Zbáráż*, WARSZYCCIOS, MECINIOS, KORYCINIOS, Comites TĘCZYNIOS, cum Sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinali PRIMATE REGNI; RADZIEIOVIOS, Polonorum tot Nomina Magna Quiritum, strictum sanguinis alti vocavit in vinculum, & Cracio Vavello in PETRO JORDAN Cathedrali *CANONICO*, venerando Episcoporum Seminario exporrectam ad Infulas & magna de Ecclesia & Patria cogitamina frontem, ac solidissimam dedit Petram.

Hìc jam brevitati ſtudendo conſultò idem agere elegit penna, quod periti quidam pictores in praxi ſæpiùs oſtendunt, dum alias numeroſam perſonarum cohortem minori in tabula diſtinctè & ex aſſe delineare non ſufficiunt, apices nonniſi & ſigna quædam tenui producta exhibent penicillô. *Prætermiſſa* longa Avorum Atavorumq; ſerie *ILLUSTRISSIMUM & EXCELLENTISSIMUM DOMINUM* MICHAELEM *in Zakliczyn* IORDAN, *PALATINUM BRACŁAVIENSEM*, Equitem Aquilæ Albæ, Dobczycenſem, Oſtroſzacenſem *CAPITANEUM*, Glorioſiſſimum & nunquam ſatìs dignè memorandum *CASTELLANI* olim *ILLUSTRISSIMI* Parentem, eô quo par eſt cultû & dulci recordatione illaudatum præterire nequaquam poteſt. Invictiſſimi JOANNIS III. Regio de animo ipſe triumphans; non diſpares in AUGUSTI II. pectore poſſedit reſpectus. Reportatis ingentibûs de Moſchis ſpoliis, Svetici Leonis dives exuviîs, etiam poſt fata immortalitatem ſpirat. Pietatem Illius ferventiſſimum in Superos MICHAELIS zelum, à fundamentis erecta *in Sieprawv* hæreditariis ſuis bonis, ſub nomine Tutelaris Divi MICHAELIS murata Eccleſia prædicare non deſinet. Materno verò *ANASTASIÆ GONZAGÆ in Mirow MARCHIONISSÆ* de MYSZKOWSCIIS è Sanguine, Regales JAGELLONIS per *LUDOVICAM MARIAM GONZAGAM* VLADISLAI IV. & JOANNIS CASIMIRI *Poloniæ* & Sveciæ Regum; Conjugem, ultro ſe evolvunt Faſces, KORECCIORUM

ORUM, OSTROGSCIORUM, SANGUSZKORUM, WISNIOWIECCIORUM, RADZIVILIORUM, velut agmine facto Celsissimi Sanguinis influit purpurissus. Imò è Mantuana *GONZAGARUM* stirpe Angelica ALOYSII Innocentia, & Cœlô coronatum STANISLAI KOSTCÆ Nomen, Divinam è tam augusta Matre *CASTELLANI* olim fuisse testantur genesim. Divinam inquam Genesim sed & DEO gratam, Christianæ pietati conformem, Orthodoxæ Religioni bene acceptam *CASTELLANI* olim *ILLUSTRISSIMI* vitam; omnes traductæ horæ & momenta, anni & annorum lustra, quâ publicæ quâ privatæ functiones testantur. Meliùs vixit quàm exquisita quamvis fluidè dicendi falcultate laudari possit. Quæ enim non expressissima reliquit vestigia, virtutis, pietatis, eruditionis, amoris in Patriam, propensæ in omnes voluntatis & benignitatis suæ singularis. Juvenilem Ejus ætatem & magnam indolem non trivialis Palæstra, non extranea Corinthus, Sarmaticæ (si gloriari licet) bonis artibûs imbuerunt Athenæ, ingenuas porro artes adeò felicî perdiscebat ingenio, ac si eas innatas haberet. Extra Galliam hìc intrà Patrios penates lilia nasci exemplô docuit, dum Augustissimo Polonæ Majestatis in conspectu, quot verba tot lilia Gallico idiomate fundens; liliatus non semel steterat Orator. Homero, Livio, Tacito nunquam sine laude loquendis; docto Platoni, summo Aristoteli; Pòëta, Orator, Philosophus, eruditorum Virorum (quorum familiaritate summoperè de-

lectabatur) consortia ingressus, semper plausum detulit & triumphum. Neq; verò naturales solùm scientias ast sublimiora quoq; & à sensu remotissima Theologorum attigit dogmata, tota instructissimi *Pallade* ingenii sui in arce locatas, quovis loco & tempore, domi forisq; non sine genuina sui Nominis & Literarum gloria circumtulit. Sacros etiam Verbi Divini *Præcones* diligentiùs oservans & inter mutos relegendo Magistros; officiô calami aliquando studuit imitari. Caput Illius omni scientiarum genere instructissima fuit Bibliotheca, de qua; sive mensæ accumberet, sive publica *SENATOR* negotia tractaret, gravissimos ad stuporem audientium depromebat sensus. In Patriis Legibus quis illô peritior Lycurgus? in Constitutionibus Sancitisvè Reipublicæ, quis magìs versatus Aristides? Inter diversos Gentium & Regnorum Patrii tamen vel maximè Regni status, historicâ rerum gestarum quantò pollebat notitia, illam ipsam utpote testem veritatis fidelissimam; in testimonium appellare sit fas. Agnoverunt vix non singuli Patriæ Cives inquilinam ejus domi hospitalitatem, in publico splendidam qualis *SENATOREM* decebat magnificentiam, in augendo Ecclesiarum decore per quàm propensum & effusum animum, sed vel maximè: quàm luculenta & quàm constans Illius in Patriam & commune jus defendendum extiterit charitas, amor, studium, dexterrimè gesta munia & labores ad suprema Regni Tribunalia Judicem Deputatum

cùm

cùm ageret; abundè ſunt teſtati. Magiſtratus hic Regiæ poteſtatis vices ſuſtinens, magnorum animorum quaſi Lydius lapis; genium probat, & induſtriam excitat. Teſtes ſunt tot publici Nobilitatis Conventus, in quibus ſedare impetus Comitiorum, temperare ardorem ingeniorum, regere animos; conſiliô, authoritate, oratione, nutu, geſtû non niſi graviſſimus & præſtantiſſimus Civium quisq; poteſt, quô tanquam ſuccollatore Atlante Reſpublica nitatur; ſic poterat efficaciter in liberos influere animos *CASTELLANUS*, ſic eô nitebatur Patria, nitebatur non rarò grandis negotiorum moles.

Iſthôc etiam anni decurſu antequam non ita pridem Lechici populi & liberrimæ Gentis Delicias *SERENISSIMUM AUGUSTUM III.* rigidiores Decembre; Octobres (*n*) nunquam ſatìs deploranda morte eripuere Nonæ, veris ad exortum amœni, ad Conſultationem Senatûs Optimus Ille *SENATOR* Varſaviam deſcenderat *CASTELLANUS*, ubi quâ voce, quâ lingua, quâ ore diſerto & limatiſſimô conſiliô ſuum in Patriam & Polonum Iovem pro munere ſuô explicuit candorem. Illud etiam poſteris imitatione dignum reliquit, quod plurimi graves Viri pro comperto cenſuerunt. Hominem rebus Polonis ſincerè & rectè be- „ nevolum, rebus Academiæ Cracovienſis Ge- „ neralis ejusdem Regni Scholæ non poſſe non „ eſſe amicum, & qui de hac non pro dignitate „ ſentiat ac loquatur, Divi Jagellonis in hoc „

 Re-

(*n*) Auguſtiſſimus Poloniarum Rex AUGUSTUS III. eôdem quô hic Annô obiit.

Regnum promeritis Eum non esse faventem,„ ac generosæ Polonorum virtuti & splendori„ non bene consultum esse: dum hanc Almam„ Matrem *à se defendendam ùt à Filio, protegendam ùt à SENATORE* quemadmodùm publico edictô appromiserat; opere complevit. Atq; hæ quidem omnes breviter recensitæ *CASTELLANI* virtutes, non aliter quàm duce pietate in Amplissimam Domum, & Heròém ADAMI commigrârunt animum. Ab hoc fonte tot fluvii, ab hac radice tot rami, tot arbores, tot ab una pietate virtutes in *CASTELLANUM* derivatæ. Nam pietati providentia solerti subnixa consiliô, consilio adnexa est animi constantia & fides, fidem secuta fortitudo, fortitudinem temperantia & rerum omnium modus. Hic tandem cognatione quadam traxit post se humanitatem, humanitas munificentiam, munificentia magnanimitatem, ex qua velut irriguo de fonte emanavit invictus ille & heroicus animus, in tuenda Religionis & Legum Patriarum libertate.

Non enim verò omnes distinctè hìc consequi *CASTELLANI* virtutes nititur calamus, ubi & non potest, aut in eo quo illas indesitura olim famæ perennantis exceptura est veneratio, splendore suspicere; scribenti haud quidquam animi est, cùm id tam arduum tamq; operosum sit, quàm: quid quid ab excellenti animo profectum, angustos elogiastarum labores aut refugit, aut respuit. Faciendum tamen idem quod in margaritarum exquirendo pretio observari so-

let,

let, quarum præſtantiam ex unius vel aliquarum dote inſigni facilè conjicimus & inter ſelectiſſima monilium decora numeramus. Cui namq; vel ſola ſi ex hoc opulentiſſimo gazophylacio depromatur eximiæ in DEUM pietatis dignitas atq; præſtantia, non eam fidem faciat? quòd quid quid ab hac Divini cultûs luce beatiſſima derivatum eſt, nitidiſſimum omnino fuerit & ſupra omnia non vulgaris eloquentiæ lumina claritudinem ſuam altiùs extulerit. Omittam idcirco prudentiam, fortitudinem, temperantiam, æquitatem, affabilitatem & alias quæ mirum in modum enituere in *CASTELLANO* enumerando laudibûs proſequi, hâc una ad omne opus bonum quia (*o*) *ad omnia utili pietate* meritiſſimas cæterarum laudes abſolvendo perficiam. Enituit profectò & inſigniter quidem propagatis documentîs hæc virtus in *ILLUSTRISSIMO* olim *CASTELLANO*, tanto Religionis Catholicæ ardore, tanto rerum Divinarum guſtu, tanto ſinceræ devotionis affectu, ut cùm intus perpetuo quodam Divini cultûs, in Ara devoti cordis indeſinenter ferveret ardore, exteriùs quoq; in opus prorumpere (*p*) & velut lucernas ardentes Evangelicæ correſpondens veritati (*q*) in manibus ferre voluerit. Lucernam quis non dixiſſet? frequentem ac devotum Sacramenti Pœnitentiæ & Diviniſſimæ Euchariſtiæ uſum: donum item lachrymarum quoties ad expiandas per Confeſſionem animæ ſuæ noxas accederet Divinitùs

(*o*) Pietas ad omnia utilis promiſſionem habens vitæ quæ nunc eſt, & futuræ. 1mâ ad Timot. Cap. 4. ℣. 8.

(*p*) Virtus in actione conſiſtit. Ariſt: lib: 3. Ethic. cap: 4.

(*q*) Lucæ cap: 12. ℣. 35.

ſibi conceſſum; dulcem illam recentemq́; ſemper, cùm etiam plurima alia animum diſtraherent, rerum Spiritualium memoriam, necnon frequentem & ſapidam lectionem, ingens illud Fidei Orthodoxæ ubiq; promovendæ deſiderium, impensè dilectū DomûsDomini decorem.

Sed non eſt opis ſuæ ſcribentis, neq; moræ brevîs duntaxat aliquot horarum hodiernæ, dilectum impensè Domûs Domini decorem & magnificis prodigo effusîs è ſinu auctum ſumptibûs, pro tantæ rei dignitate velut obiter non niſi commemorare. Aſt loquitur pro ſe vocemq; Oratori tota ſua quâ à fundamentis noviter ſtat erecta mole eripit *Droginenſis* Eccleſia, Sacrîs Altaribus, chorô, organîs, campanili, campanis (quarum una propè octingentis ab annis TUBIS inſignita Gentilitiis [r] vocalem JORDANORUM divulgat pietatem) ſonante horologio & omnibus intrà ſua ſepta, unà cum pretioſa ſupellectili proviſa ornamentîs. Loquerentur ſi per naturam poſſent Sacri illius parietes & benedicti hujusce Domûs Domini poſtes, quomodò ibi coram Supremo prociduo cultu, exemplariſſima pietate imminui Numine ſummum fuit *CASTELLANO* maximæ in animo conceptæ jucunditatis prædicamentum. Loquerentur ipſi parietes devotiſſima Ejus ad incruenta Miſſarum Sacrificia miniſteria, Angelica pene (quæ ſua Illi intimabat pietas) Sacras ad Aras penſa obſequia, quæ *Pientiſſimo* Viro ordinaria erant inculpatæ pietatis munia. *Pani* Angelico ad Sacroſanctas Menſæ Domini

Dapes

(r) Abanno D. *1030*.

Dapes præparando; æmulam Divo VENCESLAO Primario Tutelaris (s) Regni Patrono adhibebat pietatem, necnon paria se tanto non indigna Herô citra omnem neglectum vel impudens fastidium sveverat tractare diligentis in hæc animadversionis, ipsaq; tam rara Religionis exhibere officia, dignus; qui non aliter[t] nisi *Cibô fortium* in viam æternitatis refectus, facilem cum morte luctam expediit. Quantô Divinæ Gloriæ quàm magis propagandæ desideriô teneretur, testantur Sacræ; Scapularis & Immaculatè Conceptæ VIRGINIS sub titulo: illa in *Drogmensi* hæc in *Mogielanensi* Ecclesiis à se introductæ & munificè dotatæ Archiconfraternitates.

Liquescit hucusq; animus incredibili quadam recordationis dulcedine, dum pietatem Ejus Virorum Spiritualium præcipuo honori intentam, ceû præsentem intuetur, nec jam ampliùs ex hoc rerum Divinarum amantissimo nuper pectore, tantum & tam inexhaustum rectè gestorum fontem promanâsse demiratur. Eo etiam ex fonte & hoc processerat, qùod Florem Prælatorum *REVERENDISSIMUM* olim HYACINTHUM ŁOPACKI Archipresbyterum Infulatum, Canonicum Cracoviensem, Virum de Ecclesia meritorum plenum, duplici elaboratissima arte formato mox ante sua fata conscripto concelebravit epitaphiô. Ex eodem & illud emanavit, qùod probè doctorum & exemplarium Virorum consortia, affectus, corda, mirum in

 modum

(s) Eucharistia Cibus fortium.
(t) Legitur in vita S. Venceslai Martyris, P.R.P.

modum obstrictas sibi habuit & graves ejusmodi Personas mutuò in pectore fovit, forti dilectione nunquam non prosecutus. Quemadmodùm inter plerosquè alios ob incomparabilem virtutem, solidam & sinceram eruditionem fidissimum in vita (abest hic omnis in verbis color) habebat Achatem, Regiæ Jagellonis Scholæ Gloriosissimum nuperrimè RECTOREM CASIMIRUM SIĘPLOVIUM, quo adhuc Sceptra Universitatis tenente (*u*) in regionem Vivorum abiit, & in illud beatarum mentium concilium evolavit.

Laureata Capita quæ ceû aurum & gemmas æstimabat, Musæ & Musarum Alumni quibus honorem tribuebat, quorum Actus publicos suâ præsentia ornabat, (simili ac STEPHANUS ille BATHOREUS (*w*) exemplô) ad amorem bonarum artium excitabat, sensum gratitudinis quamvis hâc vita defuncto; debent *CASTELLANO*. Quantus hìc Virorum Religiosis è Familiis prodiret numerus, si prodeuntibus in paginam venia foret, quos cum alias frequentiùs tum præcipuè incurrentibus quibuspiam eorum desideriîs; sub umbram Domûs suæ suavissimam incredibili humanitate divertere, non dico invitabat sed cogebat, qui modò urnam hanc Pientissimi Benefactoris dum circumdant, ut vita hâc: quadam compage corporis solutum ADAMUM, in Paradisum Cœlestem ubi beatitudine fruatur sempiterna perducat Dominus; comprecantur.

Sed

(*u*) Obitûs dies Martis 19na Julii.

(*w*) Stephanus Bathoreus Rex Poloniæ Scholaribus dictitabat. *Disce Latinè, & ego te faciam aliquando Mosci Panem.* Chmielowski tit. Nowe Ateny. Tom. II.

Sed à tali tantaq; liberali profectò hospitalitate & gratiarum profusione vinci se Cœlum quoq; non sustinuit. Effudit in *SENATOREM* quid quid vel fortuna magnificum, vel honor sublime, vel quod maximum: illustre virtus habuit. Certavit cum effundente dona sua refundens; cum jugiter dispensante colligens, cum dante restituens. (x) Crescebat in manibus dantis, quod ipse decrescere volebat, redibat iterum, quod rediturum non sperabat, irruenteq; contra eruentem dexteram bonorum copiâ haud facilè cognosci potuit; usû tam sancto minuine facultates non possent, an verò nollent? Atq; hoc est illud profectò in quo animus iste solida virtute firmatus, encomiorum suorum proventum habet amplissimum, quòd irritamenta malorum ad exercitium & occasionem virtutis; indulgentiam fortunæ ad moderationis disciplinam, illecebras & caligines mentium, ad liberalitatem munificentiæ & integerrimæ conscientiæ nitorem converterit, ita modum & affluentiam, necessitatem & magnificentiam, sumptum & censum attemperans, ut jam nemo excusari possit, si ad hoc exemplum respiciat; quòd vinctas fortunæ captivasq; tradens manus, servire potiùs Dominæ quàm dominari servæ malit. Non prævaluere hìc validè flantes Favonii, non emollivere virilem animum optimis etiam timendi voluptatum fomites, non auxere cupiditatem nec provocavere sitim expetendæ avaris mentibus opes, sed eundem invenîssent ani-

 mum

(x) Nil ita humanum exhibet characterem; ùt humanum esse. S. Joan. Chrys. hom. 37. super Epi. ad Hebr.
Nulla de virtutibus nec gratior nec admirabilior misericordiâ est. Cicero Orat. 41. pro Ligurio.

mum, quamvis periturae iterum defluxissent, quem affluentes ùt immobile saxum circumsteterant. Ast ut ultima primis respondeant, quid hìc postremò dicam de ocello virtutum vitæq; magistra circumspectissima ad omnes secuturos eventus *CASTELLANI* prudentia? cui multa quidem pectora sedem carissimam præbuere, ADAMI nihilominùs pectori peculiari quodam modô insedisse visa est, ita ut innatam omnino & hæreditariam eam in Illo fuisse, omnes crederent, singuli demirarentur. Quanta negotiorum publicorum moles! quantæ impensarum pro Patria curarum catervæ sæpiùs eum circumsteterant! totus Amplissimus Palatinatus Cracoviensis vix non unius fere *CASTELLANI* arbitriô, nutu, consiliô dirigi postulabat, & in Hunc sæpiùs intendebat, à Quo sine onere negotia sua portari, sine tumultu disponi, sine cunctatione summa activitate & dexteritate *SENATORIS* absolvi palam videbat & ferme palpabat.

Coronet ergo jam tandem sepulchralibus perfunctam curis funebrem svadam, quæ præstantissima *CASTELLANI* coronavit opera, vitæ totius coronis & rerum ultima linea mors piè fortunata. Hæc est illa hora compendiata vitæ totius synopsis & Christianæ conversationis Lydius lapis, ad quam cùm invicta patientia & frequenti voluntatis suæ in manus Divinas renunciatione animam roborâsset, venientem tandem omnibus Christianæ præparationis munimentîs firmatus, non invitus

exce-

S Venceslaus Dux Bohemiæ, triticum pro Panibus Eucharisticis ipse manu sua serebat, & ipse metebat. *ut supra* (*s. t.*)

excepit. Patuit tunc in eo ardens Religionis Catholicæ zelus, veræq; pietatis illuſtre documentum, quando Sacroſanctum Miſſæ Sacrificium quamvis obtenta deſuper ad id conceſſa facultate domi ſuæ celebraretur; deferri ad ſe publicè ex Eccleſia Diviniſſimum Angelici Panis ferculum petiit, auditóq; (qui tantum Hoſpitem præcedebat campanarum ſonitû) obviam Domino iturus, languidis quantumvis & deficientibus viribûs, concitato devotionis ſpiritu ſeſſe proripuit. (y) In viam nempe æternitatis abiturus, Viam & Veritatem Chriſtum; ſub nube panîs Solem Juſtitiæ latentem inquiſivit, ne in curſu deficeret; cibo Cœleſtî refectus, fortiùs in agone cum carne & erebo ſupremo luctaturus conflictû, Sacramentô Extremæ Unctionis pugil Domini munitus Athleta. Patuit & tum, cùm ad Menſam Sanctiſſimam Viaticô Diviniſſimo refectus, veniam offenſarum ab omnibus etiam aulæ ſuæ ephebis exexpoſcens viciſſimq; condonans, applicatione meritorum Ordinis Seraphici & generali abſolutione (quam indilatè ipſe petierat,) obtenta, totus in lachrymas Pœnitentiæ effuſus, tutiſſimum & maximum poſt DEUM peccatorum Refugium MARIAM, illa ſupplici voce Eccleſiæ. *Sub tuum præſidium confugimus.* devotiſſimè invocavit, & ab adſtantibus flexo genu pro ſe ſuppliciter invocari expetiit, ultima voluntate qùam plura jugiter ad DEI honorem, animæ ſuæ ſalutem, piè & liberaliter fieri ordinavit, nullam verò corporis humandi

 exu-

(y) Deſcriptio mortis p. d. Caſtellani.

exuviis pompam concedi admonuit. Patuit deniq; cùm instante jam ultima necessitate effigiem Crucifixi Salvatoris & Partheniæ Virginis Sanctæ Genitricis DEI [Cujus cultum & honorem toto traducto vitæ suæ tempore tenerrimè dilexerat] Imaginem, arctè manu complexus, inter brachia & cruenta Vulnera Redemptoris, simulac Castissimæ Ubera Matris immensi amoris plenissima, Cujus dum viveret [ùt jam aliàs memini] Cultor & Promotor honoris extitit, placidissimè conquievit.

Quid hìc jam conatus orationis majus adjicere possit quis dixerit amabo? Nulla enim tam rotunda periodus tamq; concinna verborum flexû numerosè circumducta dari poterit, quæ huic vitæ periodo; non humano sed Divino artificiô ad leges bene morientium revocatæ, numerum aliquem laudis superaddere possit. Lachrymasné rursus(ùt jam superiùs feceram] cogitabo? at hæ modum potiùs & remedia quærunt; ex rorantibus oculis cùm Tuis *ILLUSTRISSIMA* de Principibus LUBOMIRSCIIS Gentilitii *SRZENIAVÆ* Tui Nympha, Mœstissima Conjunx, vitæ olim *CASTELLANI* Socia, atq; Tuis *ILLUSTRISSIME* ac *MAGNIFICE DOMINE* STEPHANE *PALATINIDA BRACLAVIENSIS*, dulcissimi Fratris ex *MORSTYNIA* natû major Frater & amor Germane, Qui mortalem hanc conditionem vitæ, non titulis Illustrissimîs qui Te experunt, non præeminentiis quæ requirunt, non honoribûs altis qui deposcunt,

poſcunt, ſed ipſa duntaxat immortalitate (in qua ſpe & deſiderio pientisſimô continuò verſaris) in horas & momenta accumulas; necnon Sacri Romani Imperii Principum LUBOMIRSCIORUM, ŁĘTOWSCIORVM, BRONICCIORUM, GEMBICCIORUM, WIELOPOLSCIORUM, KOMOROWSCIORUM, MORSTYNIORUM, LASSOCCIORUM, DABSCIORUM, STOKOWSCIORUM, ŁUGOWSCIORUM, OZAROWSCIORUM, BORKONUM, KONIECPOLSCIORUM, GIERAŁTOWSCIORVM, WALKNOWSCIORVM, WIELOGŁOWSCIORVM, MILANOWSCIORVM, MNISZCHONVM, LANCKORONSCIORVM, PIELGRZYMOWSCIORVM, JAROSŁAWSCIORVM, SARBIEVIORVM, PIENIAZKORVM, KOSSOVIORVM, CZAPSCIORVM, WOLFFIORVM, SMIETANKARVM, SŁONIEWSCIORVM, MOSKARZEWSCIORVM, DERSZNIAKOVIORVM, BIELINSCIORVM, PONIATOWSCIORVM, PRZERĘBSCIORVM, KALINOWSCIORVM, KAZNOWSCIORVM, OPALINSCIORVM, POTOCCIORVM, POCIEJOWIORVM, SZEMBEKORVM, CZERNORVM, BRZOSTOWSCIORVM, STADNICCIORVM, ANKWICZYORVM, ZAŁUSCIORUM, OLESNICCIORUM, BŁESZYNSCIORUM, UCHANSCIORUM, MICHAŁOWSCIORUM, WIELOWIEYSCIORUM, DĘBSCIORUM, PISARZEWSCIORVM, SIEDLNICCIORVM, BORZĘCCIORVM, PVKARZEWSCIORVM, &c. aliorumq; tum hìc pauló ſuperiùs recenſitorum, tum plurium ſexcentorum, conſanguineorum, colligatorum, affinium, propinquorum Nominum intimè amantium, ſinè modo effuſæ.

Suſpiriîsne & querimoniîs gravem anhelitum intercludet Oratio? aſt hîs damna ingentia nequaquam redimuntur, nec irrevocabile mor-

tis revocatur decretum. An laudes & elogia ſepulchrali marmori triſti cum leſſo inciden-da? Aſt hoc opus; ſola mori neſciens fatorum neſcia virtus, & fama poſthuma in faſtis immor-talitatis prævenere. Cùm itaq; Patriæ, Senatui, Scholæ Regni, utriq; mœſto Sæculari & Re-gulari Clero, Florentiſsimo Ordini Eque-ſtri, Ampliſsimo Cracovienſi Palatinatui, nu-meroſis ſine numero Clientibus, erepta ſint omnia cum erepto amoribus & deſideriis omni-um *CASTELLANO*, unicum reſtat magni do-loris levamen, unum aliàs porro neceſſarium reſtat, altum nempe in tam acerbo dolore ſilen-tium, non quod opprimat aut exhauriat mœ-rentium amaritudinem, ſed quod curas ingen-tes ſuccubuiſſe ſtupens; tum demum maximè peroret, dum minimè loquitur, & ſic ipſe ta-cendo peroret amor. Deſinentem jam in finem mœſti Oratoris vocem SONUS TUBARUM excipiet, qui ùt gratæ poſteritati perennis memoriæ debitum, ita pietas Chriſtiana Pien-tiſſimis *CASTELLANI* Manibus placidiſsimam quietem & lucem beatiſsimam, devotis preci-bûs, piîs ſuffragiîs, ductis ab imo cordis ſuſpi-riîs apprecandi imponit neceſsitatem, ut ſuper effuſas Miſericordiæ Domini ante Thronum Gloriæ Ejus aquas [z] æternùm audiatur, & qui FERALIS multis extitit, lætiſſimus in illa felici æternitate reſonet

TUBARUM SONUS.

(z) Et in conſpectu ſedis tanquam mare vitreum ſimile cryſtallo. Apocaly. 4tô. ỷ. 6tô.

